

Forum Kulturarv 2017

Den 11 oktober arrangerades för första gången Kulturarvsakademiens Forum kulturarv. Arrangemanget gick av stapeln på Lisebergsteatern i Göteborg och tilldrog sig ett 100 tal besökare.

Under dagen kunde besökarna möta 9 utställare som presenterade sina kulturarvsrelaterade verksamheter. Genom att använda mässformen kan vi visa på goda exempel från samarbete mellan akademien och kulturarvsvärlden. Några kommentarer från besökare och utställare om den här formen för arrangemang var t ex:

”Kul att mötas såhär, ger upphov till väldig många olika samtal. Finns inte riktigt samma möjligheter vid seminarier”.

”En bra möjlighet att få visa upp sitt arbete för olika myndigheter och aktörer”.

”Mässformen skapar bra möjligheter till att mingla och prata med fler än bara dem man redan känner.”

Det fanns även utrymme för flera bokbord där nya publikationer kring kulturarvsfrågor presenterades.

Key note speakers under dagen

Två key note speakers höll vart sitt anförande under dagen på tema ”kulturarv i tiden”. Här kommer några korta sammanfattningar av vad det talades om.

Maja Hagerman:

Den högerextrema strömningen är inte bara en konstig liten rörelse med några hundra medlemmar. Det är något mycket större. Kraften i dessa rörelser och dess webbsidor ska vi inte underskatta. Det handlar om institutioner som vill påverka vilka vi är och vad vi går ut på.

Staten delar ut kulturarv till ett motvilligt folk. Den bilden får jag av kulturarvspropositionen.

Museer är idag målstyrda genom formuleringar uppifrån. Politiska mål ska uppnås genom att förmedla budskap. Jag skulle hellre se något som tjänar människan. Vad vill ni ha av oss? Vad kan vi hjälpa er med? Vi har kunskap, varsågod och använd! En sådan kulturarvspolitik hade jag velat ha.

Museerna ska vara oberoende med en armlängds avstånd till politiken. Jag känner en påtaglig närvaro av grupper som vill ta över frågorna och tolka dem ovetenskapligt och godtyckligt.

Vision för kulturmiljöarbetet 2030 går ut på följande: ”Alla, oavsett bakgrund, upplever att de kan göra anspråk på det kulturarv som format Sverige”. Man vill centralisera och styra kulturarvet. Det här kan bli det slagfält som många hoppas på.

Att man skulle kunna styra kulturen på politisk väg; egendomligt.

2018 blir ett spännande år. Ingen har tidigare talat om kulturarv förutom SD.

Vi måste se upp så att vi inte börjar spela på flöjten som högerextrema krafter vill att vi ska spela på. De lyckades kapa hela bokmässan. Det var svårt att överhuvudtaget prata om något annat. Vi måste behålla vår agenda och inte glida över i en debatt vi inte har inflytande över. Inte låta oss styras av stormarna utan istället av kunskap.

Qaisar Mahmood:

Människan anses hela tiden söka sig till sitt ursprung. Men det behöver inte ses så essentialistiskt, som att det handlar om blod, gener och modersmjölk. Man hör till platser, till den miljö vi har omkring oss.

Kulturarv kan bidra till ett samhälle som håller ihop. Men om vi inte uppdaterar våra mentala figurer om vad som är kultur och vem som ska ära den så kan kulturarv istället splittra samhället. Ett kritiskt förhållningssätt till processen är nödvändigt.

Varför uppfattas kulturarv som något gammalt som bara kan ärvas av vissa?

Kulturarv bör ha armlängds avstånd till politiken. Men det innebär inte att kulturen inte kan bidra till något.

Alla kan idag inte göra anspråk på det som har format Sverige. Hur kan jag som kulturell muslim göra anspråk på kyrkan i berättelsen om mig? Hur skapar vi bryggor? Svar: Genom ett annat synsätt på kultur och arv.

Identiteter och sammanhang är fortfarande viktigt i vår globala tid. Kanske till och med viktigare än tidigare.

Vi agerar alla utifrån normer och föreställningar om tingens ordning, oftast omedvetet. Ingen av oss är vaccinerad från det essentialistiska synsättet.

Det sker alltid ett urval. Därför bör vi ha fokus på maktfrågan – vem, vad, varför och i vilket syfte.

Vi måste komma från det essentialistiska synsättet – att man måste se ut på ett visst sätt för att kunna göra anspråk på ett visst kulturarv.

Hur gör vi kulturarvet transparent och mindre exkluderande? Ställ följande frågor:

- Vilka värderingar ligger bakom vårt urval?
- Vilka värderingar skapas av vårt urval?
- Vilka ord/begrepp tar vi för givet?
- Vilka utgångspunkter tar vi för givet?

Hur vi arbetar med kulturarv och historia är det som kan avgöra vilket samhälle vi kommer utveckla.

Kulturarv handlar om att binda ihop igår med idag. Men det är långt ifrån givet hur vi ska göra det.

Tack till alla medverkande – utställare, talare och besökare för en fantastisk dag!

Väl mött igen 2018, vecka 41!

Text: Cecilia Köjling, Anita Synnestvedt

Foto: Anders Simonsen